

Konkurssiasiain neuvottelukunta

Suositus 6

1.7.2019

Konkurssivalvonta ja jakoluettelo

Sisällys

Konkurssivalvonta ja jakoluettelo	0
1 Yleistä	2
2 Toimenpiteet konkurssivalvonnassa.....	3
2.1 Valvontapäivän määrääminen	3
2.2 Valvontapäivästä ilmoittaminen	4
2.3 Ulkomaiset velkojat.....	5
2.4 Valvontakirjelmän sisältö, valvontojen kirjaus ja säilyttäminen	6
2.5 Valvontojen tarkastaminen ja täydentäminen	7
2.6 Valvonnan kieli.....	8
2.7 Vieraassa valuutassa oleva saatava.....	9
2.8 Saatavan tai etuoikeuden huomioon ottaminen ilman valvontaa	9
2.9 Työsuhteesta johtuvien saatavien ilmoittaminen jakoluetteloehdotuksessa	10
2.10 Jälkivalvonta	11
2.11 Riitauttaminen.....	12
2.12 Velkojan kuuleminen riitautuksesta.....	14
3 Jakoluetteloehdotuksen laatiminen	16
3.1 Jakoluetteloehdotuksen rakenne	16
4 Jakoluetteloehdotuksen jakelu	19
5 Pesänhoitajan jakoluettelo	19
6 Jakoluettelon toimittaminen käräjäoikeudelle, velalliselle ja velkojille	20
Liitteet.....	21

1 Yleistä

Konkurssilain (120/2004, KonkL) 12 lukuun sisältyvät säännökset konkurssisaatavista, valvonnasta ja saatavien selvittämisestä. Lain 13 luvussa ovat säännökset jakoluetteloehdotuksesta ja jakoluettelon vahvistamisesta. Niissä konkursseissa, joissa on muista EU:n jäsenvaltioista olevia velkojia, on lisäksi noudatettava uudelleenlaadittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta maksukyvyttömyysmenettelyistä (EU 2015/848, jäljempänä MKA), jossa on pakottavia säännöksiä.

Maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka ovat alkaneet 26.6.2017 tai tätä ennen, sovelletaan edelleen aikaisemmin voimassa ollutta maksukyvyttömyysasetusta (N:o 1346/2000).

Konkurssilain lähtökohta on, että saadakseen suorituksen saatavalleen konkurssiin luovutetuista varoista, velkojan on kirjallisesti valvottava saatavansa konkurssissa.

Pesänhoitaja määrää valvontapäivän, jollei pesäluettelon valmistuttua ole tehty hakemusta konkurssin raukeamiseksi. Pesänhoitajan on ilmoitettava valvontapäivä viivytyksettä Oikeusrekisterikeskukselle, joka merkitsee tiedot yleisessä tietoverkossa julkaistavaan rekisteriin, sekä ilmoitettava valvontapäivä velalliselle ja tiedossa oleville velkojille. Hänen on myös huolehdittava valvontapäivän kuuluttamisesta, jos kuuluttaminen on tuntemattomien velkojien määrän vuoksi tai muusta syystä tarpeen.

Pesänhoitaja laatii jakoluetteloehdotuksen siitä, miten pesän varat jaetaan velkojien kesken. Ehdotus toimitetaan velkojille ja velalliselle, joilla on pesänhoitajan ohella mahdollisuus riitauttaa jakoluetteloehdotukseen merkittyjä saatavia. Hyvään pesänhoitotapaan kuuluu, että pesänhoitaja edistää mahdollisten riitaisuuksien ratkaisemista sovinnollisesti.

Asianosaisten kuulemisen jälkeen pesänhoitaja laatii pesänhoitajan jakoluettelon, johon hän on tehnyt riitautusten ja lausumien perusteella tarpeellisiksi katsomansa muutokset. Pesänhoitajan jakoluettelon vahvistaa konkurssituomioistuin, joka ratkaisee myös valvontoja koskevat riitautukset.

2 Toimenpiteet konkurssivalvonnassa

2.1 Valvontapäivän määrääminen

Pesänhoitajan tehtäviin kuuluu valvontapäivän määrääminen pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisen jälkeen. Valvontapäivä on määrättävä ilman aiheetonta viivytystä, jollei konkurssia esitetä raukeavaksi.

KonkL 12 luvun 5.1 §:n mukaan valvontapäivä on aikaisintaan kuukauden ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun pesänhoitaja on määrännyt valvontapäivän.

Joissain poikkeuksellisissa tilanteissa voi olla mahdollista, että ratkaisu raukeamisesityksen tekemisen ja valvontapäivän määräämisen välillä ei ole vaikeuksitta tehtävissä. Tällöin pesänhoitaja voi siirtää ratkaisun tekemistä perustellusta painavasta syystä. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun

- konkurssivelallisen kirjanpidon loppuunsaattaminen tai hallinnon ja tilien erityistarkastus on kesken;
- tuomioistuimessa on vireillä yrityksen saneerauksesta annetun lain (YrSanL, 47/1993) 66.2 §:n mukainen hakemus;
- kun pesässä ei ole riittävästi varoja menettelyn jatkumiseen, mutta perustellun arvion mukaan varoja tulee mitä ilmeisimmin kuitenkin kertymään tai
- velkoja on ottanut kuluvastuun tietyn kanteen ajamisesta.

Mikäli pesänhoitaja ei ole määrännyt valvontapäivää kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta, hänen on tallennettava konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmä Kostiin ilmoitus, josta ilmenee viivästyksen syy. Neuvottelukunta suosittelee, että pesänhoitaja ilmoittaa viivästyksestä myös velalliselle ja merkittävästä viivästyksestä konkurssituomioistuimelle. Viivästyksen jatkumisesta tulee tallentaa Kostiin uusi ilmoitus vähintään puolivuositain. Pesänhoitajan tulee aina varmistua, että valvontapäivän määräämisen lykkäämisestä ei aiheudu velkojille suoranaista vahinkoa esimerkiksi saatavien vanhentumisen johdosta tai muusta syystä.

2.2 Valvontapäivästä ilmoittaminen

Pesänhoitajan on viivytyksettä ilmoitettava valvontapäivän määrittämisestä Oikeusrekisterikeskukselle, joka merkitsee tiedot yleisessä tietoverkossa julkaistavaan konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin. Neuvottelukunta suosittelee, että pesänhoitaja tekee ilmoituksen Oikeusrekisterikeskukselle Kostin kautta, jolloin tieto valvontapäivästä siirtyy Oikeusrekisterikeskukselle sähköisesti. Mikäli pesänhoitajan yhteystiedot poikkeavat konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterissä näkyvistä tiedoista (<https://maksukyvyttomyysrekisteri.om.fi/>), tulee pesänhoitajan ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle uudet yhteystiedot sähköpostilla: ork_yor@om.fi.

KonkL 22 luvun 4 § mukaan pesänhoitajan on lisäksi toimitettava ilmoitus konkurssivalvonnasta velalliselle sekä niille velkojille, jotka ovat ilmoittaneet yhteystietonsa pesänhoitajalle tai ovat muutoin pesänhoitajan tiedossa.

MKA:ssa tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus on toimitettava siten kuin asetuksessa edellytetään.

Jos kuuluttaminen on tuntemattomien velkojien määrän vuoksi tai muusta syystä tarpeen, pesänhoitajan on huolehdittava myös valvontapäivää koskevan kuulutuksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä (KonkL 22:4.2). Tällöin on suositeltavaa, että pesänhoitaja käyttää Virallisen lehden internetsivuilla (www.virallinenlehti.fi) olevaa sähköistä palvelua toimittaessaan kuulutuksen lehteen. Valvontapäivää koskevan kuulutuksen voi toimittaa Viralliseen lehteen myös sähköpostin liitteenä (word tai rtf-muoto) osoitteella virallinen.lehti@edita.fi.

Kulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin oikeusministeriön konkurssiasioista annetulla asetuksella (502/2004).

Konkurssivalvonnasta ilmoittamisen yhteydessä on suositeltavaa muistuttaa, että valvontakirjelmän toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Lisäksi velkojaa voidaan pyytää ilmoittamaan valvontakirjelmässään pankkitili, jolle mahdollinen jako-osuus voidaan myöhemmin suorittaa.

Velkoja on velvollinen ilmoittamaan pesähoitajalle yhteystietojensa muutoksista. Velallisen myötävaikutus- ja tietojenantovelvollisuudesta säädetään konkurssilain 4 luvun 5 §:ssä.

Neuvottelukunta suosittaa, että konkurssivalvontaa koskevan tiedon yhteydessä ilmoitetaan, että velkojille, joiden saatava on alle 3 000 euroa, kutsu velkojainkokoukseen tai pyyntö kannan ilmoittamiseen toimitetaan vain, jos velkoja etukäteen ilmoittaa pesähoitajalle osallistuvansa päätöksentekoon. Velkojat voivat tehdä tällaisen ilmoituksen esimerkiksi valvontakirjelmässään. Pienvelkojen kutsumatta jättäminen koskee kuitenkin vain valvontapäivän jälkeen pidettäviä velkojainkokouksia ja muuta päätöksentekomenettelyä.

Velkojille toimitettavasta konkurssivalvontaa koskevasta ilmoituksesta on suosituksen liitteenä malli, johon voidaan tehdä tarpeelliset täydennykset esimerkiksi pankkitilin ilmoittamisesta, valvontakirjelmän lähettäjän vastuusta ja pienvelkojen kutumisesta (liite 1).

2.3 Ulkomaiset velkojat

MKA 2 artiklan 12 kohdan mukaan ulkomaisella velkojalla tarkoitetaan velkojaa, jolla on vakinainen asuinpaikka, kotipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka muussa jäsenvaltiossa kuin menettelyn aloitusvaltiossa, mukaan lukien jäsenvaltioiden veroviranomaiset ja sosiaaliturvaviranomaiset.

Kun konkurssi on alkanut Suomessa, pesähoitajan on MKA 54 artiklan 1 kohdan mukaan viipymättä toimitettava tästä ilmoitus tunnetuille ulkomaisille velkojille. MKA 54 artiklan 2 kohdassa luetellaan velkojille ilmoitettavat tiedot. Pesähoitajan tulee käyttää vakiolomaketta "Ilmoitus maksukyvyttömyysmenettelystä".

Ilmoitukseen on sisällyttävä myös jäljennös 55 artiklassa tarkoitetusta vakiolomakkeesta "Saatavien ilmoittaminen" tai tieto siitä, missä lomake on saatavilla.

Edellä sanottua ilmoitusta toimitettaessa ei ole vielä tietoa saatavien valvontapäivästä. Tämän vuoksi ilmoituksessa voidaan määräajan osalta kertoa, että jos konkurssissa toimitetaan saatavien valvonta, siitä ilmoitetaan erikseen. Muut tiedot saatavien ilmoitusmenettelystä (määräaikaisten laiminlyönnistä johtuvat seuraamukset, valvonnan

vastaanottaja ja muut vaatimukset) voidaan tehdä jo ensimmäisessä ilmoituksessa. MKA:n tullessa sovellettavaksi velkojille tehtäviin ilmoituksiin on käytettävä komission hyväksymää lomaketta, joka on saatavissa internetistä komission sivuilta (linkki alempana).

On mahdollista, että toinen jäsenvaltio on tehnyt virka-apupyynnön Suomen vastaavalle viranomaiselle julkisoikeudellisen saatavansa perimiseksi Suomessa. Tällöin Suomen viranomainen perii toisen valtion saatavaa kuten omaansa. Velkojana pysyy kuitenkin virka-apupyynnön tehnyt toinen jäsenvaltio. Tällaisia saatavia voivat olla mm. verot ja tullimaksut. Konkurssivalvontaa koskeva ilmoitus tulee näissäkin tilanteissa tehdä virka-apua pyytäneelle toiselle jäsenvaltiolle MKA:n mukaisesti.

Velkojalla, jolla on asuin- tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka muussa jäsenvaltiossa kuin menettelyn aloitusvaltiossa, on oikeus ilmoittaa vaatimuksensa kirjallisesti maksukyvyttömyysmenettelyssä. Velkoja voi ilmoittaa saatavansa millä tahansa unionin toimielinten virallisella kielellä, mutta velkojaa voidaan vaatia toimittamaan käänös ilmoituksesta menettelyn aloitusvaltion virallisella kielellä tai jollakin sen virallisista kielistä tai kielellä, jonka tämä valtio on hyväksynyt. Saatavaa koskeva ilmoitus voidaan tehdä käyttäen vakiolomaketta "Saatavien ilmoittaminen".

Komission laatimat lomakkeet pesähoitajalle ja velkojalle löytyvät eri kielillä internetistä osoitteesta: https://e-justice.europa.eu/content_insolvency-447-fi.do?init=true

Muille kuin MKA:n soveltamispiiriin kuuluville ulkomaisille velkojille ilmoituksen konkurssivalvonnasta voi tehdä parhaiten sopivalla tavalla, esimerkiksi käyttämällä asetuksen mukaista lomaketta.

2.4 Valvontakirjelmän sisältö, valvontojen kirjaus ja säilyttäminen

Valvontakirjelmästä tulee ilmetä KonkL:n 12 luvun 7 §:ssä säädetyt seikat. KonkL 12 luvun 6 §:n mukaan myös ennen valvontapäivän määrittämistä tehdyt saatavailmoitukset otetaan huomioon konkurssivalvontoina.

Neuvottelukunta suosittaa, että valvontakirjelmä numeroidaan saapumisjärjestyksen mukaisella juoksevalla numerolla ja siihen merkitään saapumispäivä, jotta kaikkien valvontojen sisältyminen jakoluetteloehdotukseen voidaan varmistaa. Ennen valvontapäivän

määräämistä saapuvien saatavailmoitusten osalta numerointi suositellaan tehtäväksi viimeistään valvontapäivän määräämisen yhteydessä tai jo saatavailmoitusten saapuessa, mikäli valvonnan järjestäminen arvioidaan todennäköiseksi.

Neuvottelukunta suosittaa, että saatavailmoitukset säilytetään ennen valvonnan järjestämisen ratkeamista siten, että niiden huomioiminen olisi valvonnan järjestämisen yhteydessä vaikeuksitta toteutettavissa. Pesänhoitajan tulee säilyttää valvontakirjelmät sekä valvontoina huomioidut saatavailmoitukset joko sähköisessä tai paperisessa muodossa. Valvontakirjelmiä suositellaan muutettavan heti sen saavuttua valitun säilytystavan edellyttämään muotoon siten, että valvonnat liitteineen tulevat säilytetyiksi saman muotoisina ja yhtenä kokonaisuutena. Saatavailmoitukset voidaan saattaa valitun säilytystavan mukaiseen muotoon valvonnan järjestämisen yhteydessä. Valvontakirjelmät ja valvontoina huomioon otetut saatavailmoitukset suositellaan säilytettävän vähintään siihen saakka, kunnes lopputilitys on lainvoimaisesti hyväksytty.

Kostiin tallennetun asiakirjan ja sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä toimitetun viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle määrääjässä, jos se on saapunut niin kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään.

2.5 Valvontojen tarkastaminen ja täydentäminen

Pesänhoitajan on tarkastettava valvontojen sisältö, valvottujen saatavien aiheellisuus sekä saatavien mahdollinen etuoikeus. Hyvään pesänhoitotapaan kuuluu, että pesänhoitaja käy huolellisesti läpi valvontakirjelmät sekä mahdolliset liitteet tarpeellisessa laajuudessa. Tarkastuksen laajuuteen ja yksityiskohtaisuuteen käytetyn työmäärän tulee olla järkevässä suhteessa velkojille tulevaan hyötyyn. Tähän nähden on huomioitava esimerkiksi valvotun saatavan suuruus ja laatu sekä odotettavissa oleva jako-osuus.

Pesänhoitajan havaitessa valvonnassa lasku- tai kirjoitusvirheen taikka muun vastaavan selvän virheen, pesänhoitaja voi oikaista valvonnan omasta aloitteestaan. Pesänhoitajan on ilmoitettava velkojalle tekemästään oikaisusta, jollei se ole selvästi tarpeetonta.

Jos pesähoitaja havaitsee valvonnassa sellaisen puutteen tai virheen, jolla on merkitystä saatavan selvittämisen kannalta, eikä kyse ole selvästä virheestä, pesähoitajan on pyydettävä velkojaa täydentämään tai oikaisemaan valvontaansa. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi, jos valvontakirjelmässä on sisäinen ristiriita rahamäärän suuruudessa. Samankaltainen ristiriita voi olla myös valvontakirjelmän ja sen liitteiden välillä. Täydennystä tai oikaisua ei ole tarpeen pyytää, jos pesähoitaja voi itsekin korjata valvonnan tai jos valvonnan epätäydellisyys ei ole saatavan selvittämisen kannalta merkityksellinen.

Velkojan on toimitettava pesähoitajalle tämän pyynnöstä myös ne asiakirjat, jotka ovat tarpeen velkojan saatavan selvittämiseksi. Jos velkoja havaitsee omassa valvontakirjelmässään puutteen tai virheen, hän voi vielä valvontapäivän jälkeenkin täydentää tai oikaista valvontaansa. Uuden saatavan tai lisävaatimuksen voi valvontapäivän jälkeen esittää kuitenkin vain maksullisena jälkivalvontana. Pesähoitaja voi ilmoittaa puutteesta ja korjausmahdollisuudesta velkojalle vapaamuotoisesti. Hänen tulee täydennyspyynnön yhteydessä ilmoittaa velkojalle, että valvonta voidaan riitauttaa tai että se mahdollisesti voidaan jättää huomiotta, jollei valvontaa täydennetä. Velkoja voi valvoa saatavansa myös tallentamalla valvontakirjelmän Kostiin. Pesähoitajan tulee tämän vuoksi viimeistään valvontapäivän jälkeen tarkistaa, onko Kostiin tallennettu valvontakirjelmiä.

Kun valvontapäivä on määrätty, edellä selostettu soveltuu myös konkurssivalvontoina huomioon otettaviin saatavailmoituksiin.

2.6 Valvonnan kieli

Velkojat voivat ilmoittaa saatavansa suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Jos valvontakirjelmä ei ole jollakin näistä kielistä ja pesähoitaja pitää valvontakirjelmän kääntämistä tarpeellisena, pesähoitajan tulee pyytää käännöstä velkojalta. Velkoja voi toimittaa käännöksen suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Valvonnan toimittaminen muulla kuin mainitulla kielellä ei ole peruste sen huomiotta jättämiselle.

Jos velkoja ei vaadittaessa toimita kirjelmästä käännöstä, pesähoitajan on huolehdittava siitä, että kirjelmän sisältö tarpeellisin osin käännetään

suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Valvontakirjelmää ei tarvitse kääntää enemmälti kuin sen sisällön selostamiseksi jakoluetteloehdotuksessa on tarpeen.

Jos valvontakirjelämä on toimitettu muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi eikä velkoja ole toimittanut kirjelmästä käännöstä millekään näistä kielistä, käännöskustannukset voidaan vähentää velkojalle tulevasta jako-osuudesta.

2.7 Vieraassa valuutassa oleva saatava

Velkoja voi konkurssissa valvoa vieraan valuutan määräisen saatavansa kyseisessä valuutassa.

Pesänhoitajan tehtävänä on muuntaa vieraassa valuutassa valvottu saatava euroiksi. Saatavan arvo määräytyy konkurssin alkamispäivän kurssin mukaan. Muuntokurssina voidaan käyttää Euroopan Keskuspankin määrittämää valuuttakurssia (yhden euron kurssi) konkurssin alkamispäivänä.

2.8 Saatavan tai etuoikeuden huomioon ottaminen ilman valvontaa

Mikäli suurella määrällä velkojia on samaan tai samanlaiseen perusteeseen liittyviä konkurssisaatavia, joiden perusteesta tai määrästä ei ole epäselvyyttä, on pesänhoitajan otettava saatavat jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa, ellei ole selvää, ettei niille kerry jako-osuutta. Näin on tarkoitettu toimittavan erityisesti sellaisten yritysten konkurseissa, joiden toimintaan liittyy tyypillisesti suuri määrä velkojia kuten yhtenäinen joukko kuluttajasaatavia.

Pesänhoitaja voi harkintansa mukaan ottaa myös muussa tapauksessa selvänä pidettävän konkurssisaatavan jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa. Tällaisia saatavia ovat esimerkiksi luotettavaksi arvioidun kirjanpidon tai ostoreskontran tietojen perusteella selviksi arvioidut laskusaatavat. Valvonnasta vapauttaminen on mahdollista konkurssisaatavan laadusta riippumatta.

Pesänhoitajan on toimitettava velkojalle hyvissä ajoin ennen valvontapäivää ilmoitus siitä, minkä suuruisena ja millä etuoikeudella saatava otetaan jakoluetteloehdotuksessa huomioon. Ilmoitus voidaan tehdä esimerkiksi

pyydettyä tietoa pesäluettelo varten tai konkurssivalvonnasta ilmoittamisen yhteydessä. Jos ilman valvontaa huomioon otettavia saatavia on suuri määrä, pesänhoitaja voi erillisen ilmoituksen sijasta tarkoitukseen soveltuvalla tavalla tiedottaa, että saatavien valvonta ei ole tarpeen.

Valvontapäivän jälkeen valvonnasta vapauttaminen ei ole mahdollista, vaan valvomatta jätetty saatava voidaan ottaa jakoluetteloon vain jälkivalvontana.

Pesänhoitajan on ilman velkojan vaatimustakin otettava huomioon saatavan etuoikeus, jonka peruste on muutoin pesänhoitajan tiedossa tai jonka peruste sinänsä ilmenee valvontakirjelmästä. Tällaisia etuoikeutettuja saatavia voivat olla mm. yrityssaneerausmenettelyn alkamisen ja lakkaamisen välisenä aikana syntyneet saatavat, tietyt elatusapusaatavat sekä yritys kiinnitykseen perustuvat saatavat. Etuoikeus tulee ottaa huomioon silloin, kun etuoikeuden olemassaolosta ei pesänhoitajan mielestä vallitse epäselvyyttä. Pesänhoitajalla voi olla esimerkiksi käytössään asiakirja, josta velallisen omaisuuteen vahvistetut yritys kiinnitykset ilmenevät.

Liikkeeseenlaskijan konkurssissa ilman valvontaa otettavista saatavista säädetään KonkL 12 luvun 17 §:ssä.

2.9 Työsuhteesta johtuvien saatavien ilmoittaminen jakoluetteloehdotuksessa

Pesänhoitajan on otettava palkkaturvalain (866/1998) 13 §:ssä ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 11 §:ssä tarkoitettuun luetteloon merkityt saatavat huomioon ilman valvontaa. Konkurssipesän laatima palkkaturvahakemus voi toimia mainittuna luettelona.

Jakoluetteloehdotus on syytä kuitenkin laatia palkkaturvapäätöksen perusteella, josta päätöksestä ilmenee, miltä osin ja milloin työntekijöiden saatavat ovat siirtyneet valtiolle. Jos palkkaturvaviranomainen valvoo mainittuja saatavia, pesänhoitajan tulee varmistua siitä, että saatavat otetaan huomioon vain kerran.

Pesänhoitajan on otettava jakoluetteloehdotuksessa ilman valvontaa huomioon myös sellaiset selvät ja riidattomat työntekijöiden saamiset, joita ei ole maksettu palkkaturvana.

Työntekijän on sen sijaan itse valvottava saamisensa, joita pesänhoitaja ei ole katsonut selviksi ja riidattomiksi ja siten hyväksynyt niitä. Pesänhoitajan tulee ohjata työntekijä valvomaan sellainen saatava, jota pesänhoitaja ei ole hyväksynyt laatimaansa luetteloon.

2.10 Jälkivalvonta

Jälkivalvontaan liittyvät säännökset ovat KonkL:n 12 luvun 16 §:ssä sekä 13 luvun 7, 13 ja 16 §:issä.

Velkoja voi valvoa saatavansa tai esittää lisävaatimuksensa vielä valvontapäivän jälkeenkin jälkivalvontana. Hänen tulee kuitenkin suorittaa konkurssipesälle maksu, jonka suuruus on yksi prosentti valvotun saatavan tai lisävaatimuksen määrästä, kuitenkin vähintään 600 ja enintään 6 000 euroa.

Maksua ei peritä, jos

- velkojalle ei ole ilmoitettu valvonnasta;
- velkojalla on ollut laillinen este valvoa saatavansa valvontapäivänä;
- velkoja on yksityishenkilö ja maksun periminen olisi hänen olosuhteensa huomioon ottaen kohtuutonta;
- vastaajalle on annettu takaisinsaantiasian tuomiossa osoitus valvoa hänelle syntyvä saatava velalliselta tai takaisinsaantisopimuksen taikka riita-asian oikeudenkäynnin seurauksena on syntynyt oikeus jälkivalvontaan tai
- saatava ei muun syyn vuoksi ollut eikä pitänytkään olla velkojan tiedossa ennen valvontapäivää.

Pesänhoitajan on otettava jälkivalvonta jakoluetteloehdotuksessa ja jakoluettelossa huomioon, vaikka velkoja ei ole suorittanutkaan vaadittavaa maksua pesälle. Velkojalla ei ole kuitenkaan oikeutta osallistua päätöksentekoon ennen kuin maksu on suoritettu pesälle. Pesänhoitajan on ensisijaisesti pyrittävä perimään maksamatta oleva saatava velkojalta konkurssipesään. Maksu voidaan viime kädessä periä myös velkojalle tulevasta jako-osuudesta.

Neuvottelukunta suosittaa, että pesänhoitaja ilmoittaa velkojalle siitä, että valvonta on saapunut myöhässä, ja, että se on sen takia hylättävä, ellei

velkoja nimenomaisesti ilmoita haluavansa, että sitä käsitellään jälkivalvontana, josta peritään jälkivalvontamaksu.

Pesänhoitajan on jälkivalvonnan vuoksi oikaistava jakoluetteloehdotus. Ennen oikaisemista pesänhoitajan on varattava velkojille ja velalliselle tilaisuus riitauttaa saatava, jollei tätä ole pidettävä saatavan vähäisyyden tai muun syyn vuoksi ilmeisen tarpeettomana. Myös pesänhoitaja voi riitauttaa saatavan.

Jos velkoja ilmoittaa saatavansa vasta sen jälkeen, kun pesänhoitaja on toimittanut laatimansa jakoluettelon tuomioistuimelle, pesänhoitajan on ilmoitettava asiasta tuomioistuimelle ja toimitettava sille oikaistu jakoluettelo.

Jälkivalvonta voidaan suorittaa aina siihen saakka, kunnes tuomioistuin on vahvistanut jakoluettelon. Tämän ajankohdan jälkeen tuomioistuimen vahvistamaa jakoluetteloä voidaan kuitenkin vielä pesänhoitajan tai velkojan vaatimuksesta oikaista, muuttaa tai täsmentää (KonkL 13:16). Kysymyksessä voi olla esimerkiksi velkojalle takaisinsaannin perusteella syntyneestä tarpeesta valvoa saatavansa tai jakoluettelossa määrältään ehdollisena vahvistetun saatavan täsmentämisestä.

Jos takaisinsaannin kautta joku on palautunut konkurssivelallisen velkojaksi, Konkurssiainain neuvottelukunta suosittaa, että pesänhoitaja ottaa tällaisen saatavan huomioon ilman valvontaa ja samalla ilmoittaa velkojalle menettelystään.

2.11 Riitauttaminen

Pesänhoitajan tulisi mahdollisuuksien mukaan ratkaista saatavaa koskeva epäselvyys valvoneen velkojan kanssa sovinnollisesti ennen varsinaisen riitautuksen tekemistä. Pesänhoitaja ja velkoja voivat esimerkiksi sopia, että jos asian ratkaiseminen ei ole mahdollista vielä, valvonta voidaan muuttaa ehdolliseksi tai enimmäismääräiseksi. Saatavan lopullinen määrä tai perusteen olemassaolo ratkeavat tällöin myöhemmässä vaiheessa.

Jos pesänhoitaja ei hyväksy velkojan ilmoittamaa saatavaa tai sille vaadittua etuoikeutta, valvonta on riitautettava sen perusteettomilta osilta, esimerkiksi jos enimmäismääräinen saatava on valvottu kiinteämääräisenä. Myös panttisaatava ja kuittausoikeuttaan käyttävän velkojan saatava

voidaan riitauttaa. Saatavan valvominen ehdollisena tai enimmäismääräisenä ei sinänsä ole riitautusperuste. Tällaisia valvontoja ei yleensä ole tarpeen riitauttaa, sillä näiden osalta lopullinen määrä ratkaistaan viime kädessä vahvistuskanteella tai lopputilityksen moitteena.

Riitautusoikeus on myös velallisella ja velkojalla.

Velkojan tai velallisen tekemä riitautus, johon pesänhoitaja ei yhdy, kirjataan jo jakoluetteloehdotukseen, jos riitautus on saapunut pesänhoitajalle ennen jakoluetteloehdotuksen laatimista.

Osittain riitautettu valvonta tulisi kirjoittaa kokonaisuudessaan auki riitautuksia käsittelevään kohtaan ja vain hyväksytyiltä osin lisäksi ehdotuksen alkuun, jossa luetellaan kyseisellä etuoikeudella jako-osuuteen oikeuttavat saatavat.

Pesänhoitajan on merkittävä valvottu saatava jakoluetteloehdotukseen siten, että siitä käy yksiselitteisesti ilmi valvotun saatavan kokonaismäärä eli mitä on valvottu, minkä suuruisena ja millä perusteella ja ne seikat, joiden perusteella saatavilla ei ole oikeutta jako-osuuteen.

Riitautuksessa on yksilöitävä saatavansa valvonut velkoja, valvotun saatavan määrä ja peruste, miltä osin (peruste ja/tai määrä, etuoikeus) valvonta riitautetaan ja riitautuksen pääasialliset perusteet.

Konkurssissa valvotun saatavan aineellisen oikeellisuuden tutkiminen tapahtuu esimerkiksi vertaamalla valvontaa pesäluetteloon ja yhtiön kirjanpitoon tai ottamalla yhteyttä velallisen edustajaan taikka toimittamalla jakoluetteloehdotus kyseistä asiaa tunteville velkojille kommenttipyyntöin.

Saatavan aineellisen oikeellisuuden selvittämisessä pesänhoitajan on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaisuus- ja kustannusnäkökohtiin. Selvittäminen on suhteutettava saatavan määrään ja siihen, mikä merkitys saatavalla voidaan olettaa olevan muiden velkojien jako-osuuksiin. Työsuhdesaatavat on kuitenkin aina selvitettävä niiden todelliseen määrään.

Pesänhoitajan on aina pyrittävä merkitsemään valvottuja saatavia vastaan aiheelliseksi katsomansa riitautukset jo jakoluetteloehdotukseen. Pesänhoitaja voi kuitenkin riitauttaa jakoluetteloehdotukseen hyväksytyksi

merkitsemiään saatavia siihen saakka, kunnes hän toimittaa laatimansa jakoluettelon tuomioistuimelle.

Jos riitautettavia saatavia ei ole, tästä on mainittava jakoluetteloehdotuksessa.

Verosaatavat ja muut julkisoikeudelliset saatavat sekä välimiesmenettelyssä ratkaistavat asiat eivät kuulu yleisen tuomioistuimen toimivaltaan eikä niiden aineellista oikeutta voida tutkia riitautuksena. Pesänhoitajan on kuitenkin selvítettävä, onko tarvetta esimerkiksi verosaatavien osalta muutoksenhakumenettelyyn. Tällöin jako-osuus saatavalle vahvistetaan sen määrän perusteella, joka vahvistetaan erikseen muussa menettelyssä. Muussa menettelyssä annettavan ratkaisun tulee lisäksi olla täytäntöönpantavissa Suomessa.

Pesänhoitajan tulee kuitenkin vieraan valtion julkisten maksujen osalta huomioida, että KonkL 12 luvun 4.2 §:n mukaan vieraalle valtiolle maksettavaa veroa tai siihen rinnastettavaa toisessa valtiossa määrättyä julkista maksua ei voida ottaa konkurssissa huomioon, jos sellaista saatavaa ei voida pitää Suomen oikeusjärjestyksen perusteiden mukaisena taikka jos Suomessa määrättyä veroa tai julkista maksua ei hyväksytä maksukyvyttömyysmenettelyssä vieraassa valtiossa. Pesänhoitajan on kirjattava tällainen valvottu saatava jakoluetteloehdotukseen, ja lisäksi on merkittävä, että mainitun lainkohdan perusteella sitä ei oteta konkurssissa huomioon.

2.12 Velkojan kuuleminen riitautuksesta

Pesänhoitajan tulee jakoluetteloehdotuksessa tai muutoin ilmoittaa velkojille ja velalliselle heidän oikeudestaan riitauttaa toisen velkojan saatava tai sen etuoikeus. Riitautus voi koskea myös pesänhoitajan jo riitauttamaa saatavaa. Riitauttajalta saadut tiedot saattavat puolestaan antaa pesänhoitajalle aiheen riitauttaa kyseinen saatava tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin.

Pesänhoitajan on joko jakoluetteloehdotuksessa tai muutoin ilmoitettava velkojalle, jonka saatava tai sen etuoikeus on riitautettu, sekä oikeudesta lausuman antamiseen riitautuksen johdosta että lausuman antamisen määräajasta. Velkojalla on oikeus esittää lisäselvitystä vaatimuksensa

tueksi. Velkojalla on oikeus lausuman antamiseen siitä riippumatta, kuka on riitauttanut saatavan.

Lausuman pyytäminen ei ole tarpeen, jos riitautetun saatavan aineellista oikeutta ei voida tutkia konkurssimenettelyssä. Tällaisia saatavia ovat esimerkiksi verosaatavat. Pesänhoitajan on tällöin ilmoitettava syy siihen, miksi riitautusta ei voida tutkia.

Vaikka pesänhoitaja ilmoittaa, että aineellista oikeutta koskevaa riitautusta ei voida tutkia, riitautus tulee kirjata jakoluetteloehdotukseen ja pesänhoitajan jakoluetteloon. Pesänhoitajan tulee lisäksi esittää omana kantanaan, että riitautus tulisi jättää tutkimatta.

Pesänhoitajan on yleensä annettava riitauttajalle vielä tilaisuus antaa lausumansa valvonnan tehneen velkojan lausuman johdosta, jos tämä on tarpeen. Pesänhoitaja voi myös esittää oman käsityksensä ja tehdä sovintoesityksen. Pesänhoitajalla on muutoinkin velvollisuus edistää sovinnon syntymistä.

Konkurssilain mukaan riitautusta ei voida hyväksyä pelkästään sillä perusteella, että velkoja ei ole antanut lausumaa saatavaansa koskevan riitautuksen johdosta. Velkoja voi joko luopua valvonnasta tai peruuttaa valvontansa tai toisaalta myöntää oikeaksi saatavaansa koskevan riitautuksen. Koska nämä toimet vaikuttavat velkojalle maksettavan jako-osuuden määrään, valvonnasta luopumisen, valvonnan peruuttamisen tai riitautuksen myöntämisen on oltava riittävän selvä. Luopumisena tai myöntämisenä ei voida pitää pelkästään sitä, että valvonnan tehnyt ei ole reagoinut hänelle tiedoksi lähetetyn jakoluetteloehdotuksen johdosta.

Jos riitautuksen käsittely jatkuu riita-asiana oikeudessa, pesänhoitajan on toimittava velkojainkokouksessa päätettyjen valtuuksien mukaisesti. Jos velkojainkokous on oikeuttanut pesänhoitajan nostamaan ja ajamaan pesää koskevat oikeudenkäynnit harkintansa mukaisesti, pesänhoitaja voi päättää riitautusoikeudenkäynnin sovinnolla, jos sitä konkurssipesän kannalta voidaan pitää edullisimpana ratkaisuna.

On huomattava, että velallisen ja velkojan välillä ennen konkurssia tehty välityssopimus sitoo konkurssipesää, mutta ei ilman erillistä sopimusta saatavan riitauttanutta velkojaa.

3 Jakoluetteloehdotuksen laatiminen

3.1 Jakoluetteloehdotuksen rakenne

3.1.1 Konkurssin perustiedot

Jakoluetteloehdotuksen alkuun merkitään konkurssituomioistuin ja asian diaarinumero.

Konkurssivelallinen ja konkurssiasian käsittelyvaiheet yksilöidään seuraavasti:

1. Konkurssivelallisen nimi (entiset nimet yhteisön osalta kahdelta viimeiseltä vuodelta ennen konkurssin alkua)
2. Kotipaikka, yhteisöstä myös kahdelta edelliseltä vuodelta
3. Henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus
4. Takaisinsaannin määräpäivä
5. Konkurssia edeltäneen mahdollisen saneerausmenettelyn alkamis- ja päättymispäivä
6. Konkurssin alkamispäivä
7. Mahdollisen julkisselvityksen alkamispäivä
8. Valvontapäivä
9. Jakoluetteloehdotuksen valmistumispäivä
10. Jakoluetteloehdotuksen määräpäivä
11. Riitautusten määräpäivä
 - Riitautusten määräpäivä lasketaan jakoluetteloehdotuksen valmistumispäivästä eikä ehdotuksen määräpäivästä. Jakoluetteloehdotus voi siis valmistua ennen sille asetettua määräpäivää.
12. Pesänhoitaja ja hänen yhteystietonsa

3.1.2 Jako-osuuteen oikeuttavat saatavat ja niiden etuoikeus

Tähän kohtaan merkitään se saatavan määrä, jolle jako-osuus lasketaan.

Jako-osuuteen oikeuttavat saatavat ilmoitetaan jakoluetteloehdotuksessa velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (MJL, 1578/1992) mukaisessa etuoikeusjärjestyksessä. Etuoikeusperuste on merkittävä ehdotukseen. Esimerkiksi yrityskiinnityksiin perustuvan etuoikeuden osalta on merkittävä kunkin panttivelkakirjan numero, yrityskiinnityksen vahvistamispäivä sekä panttivelkakirjojen pääoma, korko ja perimiskulut.

Kussakin etuoikeusryhmässä valvonnat ilmoitetaan velkojittain aakkos- tai saapumisjärjestyksessä.

MJL:n 6 §:ssä tarkoitetut viimesijaiset saatavat voidaan jättää merkitsemättä jakoluetteloehdotukseen, jos niille ei kerry jako-osuutta.

Saatavien valvonnoista ilmoitetaan:

1. Valvonnan saapumisnumero
2. Velkoja
3. Saatavan peruste
4. Saatavan pääoma ja konkurssin alkamiseen kertynyt korko
 - Valvonnan ehdollisuus ja/tai enimmäismääräisyys on nimenomaisesti mainittava. Valvonta on ehdollinen, kun valvotun saamisen syntymisen perusteena olevaa seikkaa ei ole valvontaan mennessä tapahtunut. Valvonta on enimmäismääräinen, kun saatavan peruste on syntynyt, mutta sen määrä ei ole valvontaan mennessä käynyt selväksi.
 - Monia vaatimuskohtia sisältävästä valvonnasta jokainen saatava on eriteltävä perusteeltaan ja määrältään. Jos vaatimuskohtia on lukuisia, valvonta voidaan poikkeuksellisesti ottaa liitteeksi jakoluetteloehdotukseen ja erittelyn sijasta viitata kyseiseen liitteeseen.
5. Koron peruste
6. Koron alkamispäivä
7. Etuoikeus ja sen peruste

3.1.3 Valvotut tai pesänhoitajalle ilmoitetut panttisaatavat ja tiedot panttioikeudesta sekä tiedot kuittaukseen käytettävistä saatavista

Velkojan, joka haluaa saada suorituksen saatavastaan panttina olevasta velallisen omaisuudesta, on ilmoitettava pesänhoitajalle valvontakirjelmään sisällytettävät tiedot saatavastaan ja panttioikeudesta. Panttisaatavat selvitetään siis samalla tavoin kuin muutkin saatavat. Selvityksen esittämisvelvollisuus koskee kaikkia konkurssivelallisen velkojia, joilla on velallisen omaisuutta saatavansa vakuutena. Yrityskiinnitysvelkojan on kuitenkin valvottava saatavansa normaalisti.

Jos panttiesineen arvo ei kata koko panttisaatavan määrää ja velkoja haluaa saada suorituksen saatavalleen muistakin velallisen varoista kuin panttiomaisuudesta eikä saatavaa oteta huomioon ilman valvontaa, hänen on valvottava saatavansa. Kahta asiakirjaa ei ole tarpeen toimittaa vaan valvontakirjelmiä korvaa tällöin erillisen selvityksen panttisaatavasta.

Jos konkurssivelallisen omaisuutta on muulla tavoin kuin yrityskiinnityksenä pantattuna kolmannen velan vakuudeksi, ei tällaista päävelkaa tai separatistin hallussaan pitämää vakuutta tule merkitä jakoluetteloehdotukseen.

Velkojan, joka haluaa käyttää saatavansa kuittaukseen velalliselle maksettavaa velkaansa vastaan, on kuittauksesta ilmoittaessaan esitettävä pesänhoitajalle saatavastaan valvontakirjelmään sisällytettävät tiedot.

3.1.4 Riitautukset

Tähän kohtaan merkitään pesänhoitajan esittämät riitautukset eli miltä osin ja millä perusteella saatava riitautetaan.

Pesänhoitajan jakoluettelo on merkittävä omaksi kohdaksi myös sellaiset velkojan tai velallisen tekemät riitautukset, joihin pesänhoitaja ei ole yhtynyt.

3.1.5 Konkurssisaatavia ja -valvontaa koskevat huomautukset

Tähän kohtaan merkitään muun muassa jälkivalvonnat ja niistä suoritettavat maksut sekä valvonnan oikaiseminen tai täydentäminen.

Lisäksi jakoluetteloehdotukseen ja jakoluetteloon tehdään tähän kohtaan merkintä siitä, mitkä saatavat pesähoitaja on ottanut huomioon ilman valvontaa.

Tässä kohdassa on mahdollista esittää valvonnoista myös sellaisia muita havaintoja, jotka pesähoitaja katsoo tarpeelliseksi saattaa tuomioistuimen tai velkojien tiedoksi. Nämä huomautukset eivät kuitenkaan merkitse valvotun saatavan tai etuoikeuden riitautusta.

Jos saatavaa koskeva oikeudenkäynti tai muu menettely on vireillä, jako-osuus vahvistetaan sen määrän perusteella, joka oikeudenkäynnissä tai muussa menettelyssä vahvistetaan, eikä riitautuksia voida konkurssimenettelyssä tutkia. Vireilläolosta tulee tehdä merkintä jakoluetteloehdotukseen.

4 Jakoluetteloehdotuksen jakelu

Jakoluetteloehdotus on laadittava kuukauden kuluessa valvontapäivästä tai, jos kysymys on laajasta konkurssipesästä, kahden kuukauden kuluessa valvontapäivästä. Pesähoitajan on toimitettava jakoluetteloehdotus velalliselle ja velkojille, jotka ovat sitä pyytäneet. Ilman pyyntöä jakoluetteloehdotus on toimitettava sellaisille velkojille, joiden valvonnan pesähoitaja on riitauttanut tai joiden valvonnasta pesähoitaja esittää muun huomautuksen.

Jakoluetteloehdotus voidaan toimittaa esimerkiksi sähköpostin liitteenä tai postitse. Jakoluetteloehdotus voidaan toimittaa KonkL 22 luvun 7 §:n edellytyksiä noudattaen myös tallentamalla se Kostiin tai muuhun sähköiseen järjestelmään, johon vastaanottajalla on pääsy ja jonka käyttämisen vastaanottaja on hyväksynyt. Pesähoitajan on liitettävä jakoluetteloehdotukseen selvitys velkojan tai velallisen oikeudesta riitauttaa saatavia.

Selvityksestä on suosituksen liitteenä esimerkki (liite 2).

5 Pesähoitajan jakoluettelo

Pesähoitajan on velkojien ja velallisen kuulemisen jälkeen laadittava jakoluettelo (pesähoitajan jakoluettelo). Hänen on tehtävä

jakoluetteloehdotukseen riitautusten ja lausumien perusteella tarpeellisiksi katsomansa tarkistukset. Pesänhoitajan on myös oikaistava jakoluetteloehdotuksessa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu selvä virhe.

Jos velkoja tekee jälkivalvonnan sen jälkeen, kun jakoluetteloehdotus on valmistunut ja toimitettu, on velkojille ja velalliselle varattava vielä tilaisuus riitauttaa tehty jälkivalvonta, ellei se pesänhoitajan käsityksen mukaan ole ilmeisen tarpeetonta. Jos pesänhoitaja, velkoja tai velallinen riitauttaa tällaisen jälkivalvonnan, sille, jonka saatava on riitautettu, tulee varata vielä tilaisuus lausuman antamiseen riitautuksesta. Samoin on toimittava, mikäli pesänhoitaja riitauttaa aikaisemmin jo hyväksymänsä valvonnan.

On suositeltavaa, että pesänhoitaja merkitsee laatimaansa jakoluetteloehdotukseen ja jakoluetteloon velkojien valvomien ja ilman valvontaa huomioon otettujen saatavien yhteismäärän. Näin velkatilannetta voidaan verrata pesäluetteloon. Pesänhoitajan on tallennettava jakoluetteloehdotus ja pesänhoitajan jakoluettelo viivytyksettä niiden valmistuttua Kostiin.

6 Jakoluettelon toimittaminen käräjäoikeudelle, velalliselle ja velkojille

Pesänhoitajan on toimitettava jakoluettelo tuomioistuimen vahvistettavaksi viimeistään kolmen kuukauden kuluttua jakoluetteloehdotuksen määräpäivästä.

Lisäksi pesänhoitajan on toimitettava jakoluettelon ohessa riitautuksia koskevat asiakirjat tuomioistuimelle. Jos asianosaisten kuuleminen tai sovintoneuvottelujen käyminen on kesken, pesänhoitajan on ilmoitettava tästä tuomioistuimelle.

Pesänhoitajan on jakoluettelon toimittamisen yhteydessä annettava tuomioistuimelle kirjallinen yhteenveto, milloin ja kenelle jakoluetteloehdotus on toimitettu ja miten mahdolliset riitautukset ja niistä annetut lausumat on käsitelty. Tämä on tarpeen, koska tuomioistuimen on viran puolesta tutkittava, että jakoluettelo täyttää laissa säädetyt vaatimukset ja että menettelysäännöksiä on noudatettu.

Pesänhoitajan jakoluettelo on toimitettava velalliselle ja velkojille, jotka ovat sitä pyytäneet. Ilman pyyntöä jakoluettelo on toimitettava niille velkojille, jotka ovat esittäneet riitautuksen tai joiden saatava on riitautettu. Pesänhoitajan on tallennettava vahvistettu jakoluettelo viivytyksettä myös Kostiin.

Helsingissä 1. päivänä heinäkuuta 2019

Sami Uoti

Simo Viljamaa

puheenjohtaja

sihteeri

Liitteet

Konkurssivalvontaa koskeva ilmoitus

Selvitys velkojan tai velallisen oikeudesta riitauttaa saatava sekä selvitys velkojan oikeudesta lausuman antamiseen

Konkurssimenettelyn määräajat -kaavio